

Dz.U. 1992 Nr 64 poz. 321

U S T A W A
z dnia 1 sierpnia 1992 r.

o zmianie ustawy o pomocy społecznej

Art. 1.

W ustawie z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz.U. Nr 87, poz. 506) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

"1a. Osoby i rodziny utrzymujące się z gospodarstwa rolnego mają prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, jeżeli nie posiadają żadnych innych źródeł utrzymania, a na osobę w rodzinie przypada nie więcej niż 2 ha przeliczeniowe przy jednoczesnym wystąpieniu jednej z okoliczności, o których mowa w art. 3 pkt 2-11. Na użytek ustawy przyjmuje się, że dochód z 2 ha przeliczeniowych odpowiada kwocie najniższej emerytury.

1b. Dochody osób i rodzin utrzymujących się z gospodarstwa rolnego oraz innych pozarolniczych źródeł sumuje się."

b) w ust. 2 na początku dodaje się zdanie w brzmieniu:

"Przez dochód rozumie się wszystkie dochody bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania.";

2) art. 5 otrzymuje brzmienie:

"Art. 5. Osobom i rodzinom, które nie spełniają jednego z warunków określonych w art. 4 ust. 1 i 1a, w szczególnie uzasadnionych przypadkach może być przyznana pomoc pieniężna lub w naturze pod warunkiem zwrotu części lub całości wydatków na zasadach określonych w art. 34i 41.";

3) w art. 6 po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

"3. W uzasadnionych przypadkach, a w szczególności korzystania ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w sposób niezgodny z przeznaczeniem, kierownik ośrodka pomocy społecznej może przyznać je w formie niepieniężnej.";

4) w art. 10:

a) w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a i 3b w brzmieniu:

"3a) przyznawanie pomocy w naturze na ekonomiczne usamodzielnienie (art. 24 ust. 2),

3b) przyznawanie i wypłacanie zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie (art. 24 ust. 3),"

b) w ust. 2:

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (art. 17),"

- po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

"3a) udzielanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (art. 32 ust. 3).";

5) art. 11 otrzymuje brzmienie:

"Art. 11. Zadania zlecone gminie obejmują:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych oraz przysługujących do nich dodatków i świadczeń (art. 27-30),
- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych (art. 31),
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej (art. 32 ust. 4),
- 3) przyznawanie zasiłku celowego w formie biletu kredytowanego (art. 32 ust. 5),
- 4) inne zadania wynikające z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin,
- 5) utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej i zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników realizujących zadania określone w pkt 1-5.";

6) w art. 12:

a) w pkt 5 wyrazy "charytatywnym i fundacji" zastępuje się wyrazami "charytatywnym, fundacji oraz osób fizycznych",

b) po pkt 5 dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

"6) zlecenie w drodze umowy podmiotom, o których mowa w pkt 5, zadań z zakresu pomocy społecznej po zasięgnięciu opinii właściwej gminy.";

7) w art. 27 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub inwalidztwa, jeżeli nie ma ona żadnych własnych środków utrzymania lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty najniższej emerytury.";

8) art. 28 otrzymuje brzmienie:

"Art. 28. 1. Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- 1) 28% przeciętnego wynagrodzenia stanowiącego podstawę ostatnio przeprowadzonej waloryzacji najniższych emerytur i rent, zgodnie z przepisami w sprawie rewaloryzacji emerytur i rent, zwanego dalej "przeciętnym wynagrodzeniem",
- 2) różnicy między dochodem na osobę w rodzinie a kwotą odpowiadającą najniższej emeryturze.

2. Osobie otrzymującej zasiłek stały w wysokości określonej w ust. 1 pkt 1, a przebywającej w areszcie lub odbywającej karę pozbawienia wolności, wypłaca się 30 % tego zasiłku. Pozostała część zasiłku może być – w razie potrzeby - przeznaczona na pokrycie wydatków na opłaty mieszkaniowe tej osoby.";

9) art. 29 otrzymuje brzmienie:

"Art. 29. 1. Osobie otrzymującej zasiłek stały, która została zaliczona do I grupy inwalidów lub ukończyła 75 lat życia, oraz kobietom w ciąży począwszy od 18 tygodnia przysługuje dodatek w wysokości 9% przeciętnego wynagrodzenia.

2. Dodatek do pobieranego zasiłku stałego w wysokości 9% przeciętnego wynagrodzenia może być również przyznany osobom ciężko oraz przewlekle chorym.
3. Dodatek, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie przysługuje osobie przebywającej w domu pomocy społecznej oraz osobie pobierającej zasiłek pielęgnacyjny.";

10) w art. 31:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Zasiłek okresowy z pomocy społecznej może być przyznany osobom i rodzinom, jeżeli dochód na osobę nie przekracza wysokości odpowiadającej najniższej emeryturze lub dochody oraz posiadane zasoby pieniężne przejściowo nie wystarczają na zaspokojenie ich niezbędnych potrzeb ze względu na:

- 1) długotrwałą chorobę,
- 2) niepełnosprawność,
- 3) brak możliwości zatrudnienia,
- 4) brak uprawnień do otrzymania renty rodzinnej po osobie, na której ciążył obowiązek alimentacyjny,
- 5) inne uzasadnione przyczyny."

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Zasiłek okresowy ustala się w wysokości do 28% przeciętnego wynagrodzenia.";

11) w art. 32:

a) w ust. 2 skreśla się ostatnie zdanie,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 3-5 w brzmieniu:

"3. Zasiłek celowy może być przyznany również osobie i rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego.

4. Zasiłek celowy może być przyznany także osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej.

5. Zasiłek celowy może być przyznany w formie biletu kredytowanego. Przyznanie lub odmowa pomocy w tej formie nie wymaga wydania decyzji.";

12) art. 34 otrzymuje brzmienie:

"Art. 34. 1. Obowiązek zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, spoczywa na:

- 1) świadczeniobiorcy,
 - 2) spadkobiercy - z masy spadkowej,
 - 3) małżonku, zstępnych przed wstępnymi – jedynie wówczas, gdy nie dokonano zwrotu wydatków w myśl pkt 1 i 2, w wysokości przewidzianej w ustawie dla świadczeniobiorcy.
2. Obowiązek zwrotu wydatków nie istnieje, gdy dochód na osobę w rodzinie, o której mowa w ust. 1 pkt 3, nie przekracza najniższej emerytury.
3. Wydatki na usługi opiekuńcze, lecznicze, pomoc rzeczową i zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie oraz zasiłki okresowe i celowe podlegają zwrotowi w części lub całości od świadczeniobiorcy, jeżeli dochód na osobę w rodzinie przekracza wysokość najniższej emerytury.
4. Wydatki na pokrycie kosztów pogrzebu podlegają zwrotowi w całości lub w części z masy spadkowej. Jeżeli przysługuje zasiłek pogrzebowy z ubezpieczenia społecznego, wydatki pokrywa się z tego zasiłku.
5. Gmina - w zakresie zadań własnych - ustala, na podstawie wywiadu środowiskowego, sytuację osoby i rodziny oraz ustala jaka część wydatków, o których mowa w ust. 3 i 4, podlega zwrotowi.";

13) w art. 35:

a) w ust. 1 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

"3) miesięczną opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej osoby dorosłej nie posiadającej własnego dochodu ustala się w wysokości odpowiadającej kwocie 200% najniższej emerytury. Miesięczna opłata nie może być wyższa niż 70% dochodu na osobę w rodzinie, wliczając osobę przebywającą w domu pomocy społecznej lub tam kierowaną. Do dokonania opłaty zobowiązani są, proporcjonalnie do posiadanego dochodu na osobę w rodzinie, małżonek przed zstępnymi i wstępnymi. Osoby te nie ponoszą opłat, jeżeli dochód na osobę w rodzinie jest poniżej najniższej emerytury."

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Minister Pracy i Polityki Socjalnej określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) typy domów pomocy społecznej, zasady ich funkcjonowania, tryb kierowania osób ubiegających się o miejsce w domu, zasady ustalania opłat, częściowe lub całkowite zwolnienia z tych opłat oraz sposób i tryb pobierania odpłatności,
- 2) warunki, o których mowa w ust. 2, uzasadniające podwyższenie opłat za pobyt w domu pomocy społecznej."

14) art. 39 otrzymuje brzmienie:

"Art. 39. Kierownik ośrodka pomocy społecznej, na wniosek pracownika socjalnego, może w drodze umowy ustalić z małżonkiem, zstępnymi lub wstępnymi wysokość świadczonej przez nich pomocy na rzecz osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia. Ustalona w umowie wielkość pomocy pieniężnej lub w naturze nie może być mniejsza od kwoty stanowiącej 30% świadczenia. W tym przypadku przepis art. 34 ust. 1 pkt 3 nie ma zastosowania."

15) w art. 40 w ust. 2 wyraz "gminę" zastępuje się wyrazami "właściwy organ";

16) w art. 41 wyraz "gmina" zastępuje się wyrazami "właściwy organ";

17) w art. 43:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

"2a. Właściwy organ może zmienić na niekorzyść strony wcześniej wydaną decyzję, jeżeli wystąpiły przesłanki, o których mowa w art. 6 i 45."

b) po ust. 3 dodaje się ust. 4-6 w brzmieniu:

4. W razie wystąpienia rażącej dysproporcji między wysokością dochodu udokumentowaną przez osobę lub rodzinę ubiegającą się o pomoc a rzeczywistą sytuacją majątkową, kierownik ośrodka pomocy społecznej, na wniosek pracownika socjalnego, może odmówić przyznania świadczenia z pomocy społecznej.
5. Pracownik przeprowadzający wywiad rodzinny (środowiskowy) może domagać się od osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc złożenia oświadczenia o dochodach i stanie majątkowym.
6. Świadczenia z pomocy społecznej przysługują od daty złożenia wniosku przez osobę ubiegającą się o pomoc społeczną, chyba że odrębne przepisy o pomocy społecznej stanowią inaczej lub wystąpiły przesłanki, o których mowa w art. 32 ust. 3 i 4."

18) w art. 45 wyrazy "właściwą gminę" zastępuje się wyrazami "właściwy organ";

19) w art. 46:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. Ośrodek pomocy społecznej realizuje zadania zlecone gminie zgodnie z ustaleniami przekazanymi w tej sprawie przez wojewodę.",

b) w ust. 3 wyraz "Ośrodek" zastępuje się wyrazami "Ośrodek pomocy społecznej";

20) w art. 51:

a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,

b) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. Pracownikowi socjalnemu przysługuje ochrona prawna przewidziana dla funkcjonariuszy publicznych."

Art. 2.

W ustawie z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. z 1982 r. Nr 40, poz. 267, z 1984 r. Nr 52, poz. 268 i 270, z 1986 r. Nr 1, poz. 1, z 1989 r. Nr 35, poz. 190 i 192, z 1990 r. Nr 10, poz. 58 i 61, Nr 36, poz. 206, Nr 66, poz. 390 i Nr 87, poz. 506, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 80, poz. 350 i Nr 94, poz. 422 oraz z 1992 r. Nr 21, poz. 84) w art. 52 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. W razie poniesienia kosztów pogrzebu przez inną osobę niż wymieniona w ust. 1, dom pomocy społecznej lub gminę, zasiłek pogrzebowy przysługuje w wysokości udokumentowanych kosztów pogrzebu, nie więcej jednak niż w wysokości określonej w ust. 1."

Art. 3.

Minister Pracy i Polityki Socjalnej wyda przepisy, o których mowa w art. 35 ust. 4 pkt 2 ustawy określonej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 4.

Minister Pracy i Polityki Socjalnej ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolity tekst ustawy o pomocy społecznej, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

Art. 5.

Zadania wymienione w art. 11 pkt 1-3 ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz.U. Nr 87, poz. 506) pozostają zadaniami zleconymi gminy do 31 grudnia 1992 r.

Art. 6.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisu art. 1 pkt 4, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1993 r.